Політика двомовності та мандаринська мова як комерційний актив: порівняння з Женевою та Гонконгом

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Женева між трьома мовами

Становище Женеви — дзеркальне відображення сінгапурського. Французька є основною мовою для 79 % жителів кантону. Конституція кантону 2012 року проголошує французьку офіційною мовою і доручає державі її захищати. На федеральному рівні німецька, основна мова приблизно 62 % населення Швейцарії, є мовою більшості, на практиці — мовою федеральних органів і цюрихського фінансового центру. Англійська — робоча мова багатьох установ і основна мова приблизно 12 % жителів Женеви.[1] Женева своїх мов не обирала.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Вона успадкувала французьку і мусить захищати її від англійської, а німецька потрібна їй для роботи з федеральними органами.

Різниця із Сінгапуром полягає в ролі держави. Швейцарія захищає територіальні мови, а решту залишає ринку. Сінгапур призначив своїм мовам функції і за одне покоління перебудував мовлення свого населення. Французька Женеви — рідна мова, яка водночас обслуговує ринок із кількома сотнями мільйонів мовців. Мандаринська Сінгапуру — «рідна мова» в політичному сенсі, а для багатьох мовців — вивчена мова. Вона обслуговує величезний ринок Китаю та китайської діаспори. Обидва центри стикаються з тим самим тиском: англійська завойовує позиції як домашня мова професійного класу, тож другу мову доводиться підтримувати свідомими зусиллями.

Гонконг: дві писемності та три мови

Гонконг — найближчий конкурент Сінгапуру за китайський бізнес. Його політика формулює мету як «дві писемності та три мови» (biliterate and trilingual): писемні китайська й англійська, усні кантонська, англійська та путунхуа. За переписом 2021 року 88,2 % жителів віком від п'яти років зазвичай говорили кантонською, 4,6 % — англійською і 2,3 % — мандаринською. Говорити англійською вміли 58,7 %, мандаринською — 54,2 %.[2] Китайська для Гонконгу — рідна мова у звичайному сенсі, а англійська — вивчена. У Сінгапурі дедалі частіше буває навпаки.

Звідси інший профіль переваг. Гонконг пропонує кантонську як рідну, традиційні ієрогліфи та безпосередню близькість до Гуандуну й до правової та регуляторної системи материкового Китаю. Сінгапур пропонує англійську як рідну, спрощені ієрогліфи, вивчену в школі мандаринську і правову систему,

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

незалежну від Китаю. Для родини з материкового Китаю, яка обирає, де розмістити свої статки, Гонконг може здаватися ближчим, а Сінгапур — нейтральнішим. До цієї конкуренції повертається розділ III частини K.

У цифрах

Політика двомовності: друга мова обов'язкова з 1966 року; англійська — перша мова шкільної системи з 1987 року. Зарахування до перших класів шкіл з китайською мовою навчання: 33 % вікової когорти (1967), 13,75 % (1977), менше ніж 1 % (1983); останні випускники китайського потоку — 1986 рік. Університет Наньян: заняття з 30 березня 1956 року, останнє вручення дипломів 16 серпня 1980 року. Кампанія «Говоріть мандаринською»: розпочата 7 вересня 1979 року. Опитування в автобусах у березні 1979 року: китайські пасажири говорили з китайськими кондукторами діалектом у 88,2 % випадків, мандаринською — у 3,7 %. Китайські першокласники, які вдома говорили переважно мандаринською: 26 % (1980), 69 % (1989). Домашня мова китайських жителів 2020 року: англійська 47,6 %, мандаринська 40,2 %, діалекти 11,8 %. Домашня мова всіх жителів віком від п'яти років 2020 року: англійська 48,3 %, мандаринська 29,9 %, китайські діалекти 8,7 %, малайська 9,2 %, тамільська 2,5 %. Жителів з англійською як основною домашньою мовою 2020 року: 1 735 242, з них 973 515 назвали мандаринську другою домашньою мовою, а 229 429 говорили лише англійською.[3] Business China: заснована 19 листопада 2007 року.

Примітки

1. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie J, chapitre III, з наведеними там джерелами: французька — основна мова 79

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

% жителів Женеви (2020–2024), англійська — 12 % (2024); німецька та швейцарська німецька — 62 % населення Швейцарії; ст. 5 Конституції Республіки і кантону Женева від 14 жовтня 2012 р. ↩

2. Legislative Council Secretariat, Research Office, *Language policy in Singapore*, ISE21/14-15, 23 вересня 2015 р., legco.gov.hk (дата звернення: листопад 2026 р.), про гонконгську політику мовної освіти "biliterate and trilingual"; Wikipedia, "Languages of Hong Kong" (дата звернення: листопад 2026 р.), з посиланням на перепис 2021 р. для жителів віком від п'яти років: мова, якою зазвичай говорять, — кантонська 88,2 %, англійська 4,6 %, мандаринська 2,3 %; уміють говорити кантонською 93,7 %, англійською 58,7 %, мандаринською 54,2 %. ↩

3. Department of Statistics Singapore, Census of Population 2020, "Resident Population Aged 5 Years and Over by Language Most / Second Most Frequently Spoken at Home, Type of Dwelling and Ethnic Group", data.gov.sg (дата звернення: листопад 2026 р.): усього 3 596 284; англійська 1 735 242; лише англійська 229 429; англійська та мандаринська 973 515; мандаринська 1 075 172. Для китайських жителів: набір даних data.gov.sg d_68860ef451f948e62754a830b6ae5024 (див. вище). Wikipedia, "Languages of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.), щодо відсотків 2020 р.: англійська 48,3 %, мандаринська 29,9 %, інші китайські 8,7 %, малайська 9,2 %, тамільська 2,5 %. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.